

Zápis z oborové rady doktorského studia FPH

27. 5. 2019

Přítomni: prof. Ing. Jindřich Soukup, CSc., doc. Ing. Mgr. Martin Lukeš, Ph.D., prof. Ing. Mojmír Helísek, CSc., Ing. Alexander Lochman, Ph. D., prof. Ing. Ivan Nový, CSc., doc. Ing. Jitka Srpová, CSc., Mgr. Zdeněk Čáp, Ph.D., doc. Ing. Jan Koudelka, CSc., prof. Ing. Ladislav Blažek, CSc., prof. PhDr. Kamil Fuchs, CSc., doc. Ing. Tomáš Pavelka, Ph.D., prof. Ing. Anna Pilková, Ph.D., MBA,

Omluveni: prof. Ing. Jiří Hnilica, Ph.D., doc. PhDr. Libuše Macáková, CSc., prof. Ing. Milan Žák, CSc., prof. Ing. Hana Machková, CSc.,

Program:

1.	Informace o projektech IGA 1	1
2.	Publikační činnost studentů doktorského studia.....	2
3.	Informace o přijímacím řízení na rok 2018/19.....	2
4.	Obhajoby disertačních prací	3
5.	Počty studentů.....	3
6.	Změna článků nutných pro disertaci.....	3
7.	Připravovaný program	4
8.	Profesní doktorát DBA.....	6

Členům oborové rady byly zaslány podrobné tabulky k jednotlivým bodům 14 dnů před zasedáním oborové rady.

1. Informace o projektech IGA 1

V roce 2018/2019 pokračovalo 6 projektů, 1 byl zastaven a 10 nových projektů schváleno. Z nových projektů jsou kromě jednoho všechny vedeny doktorandy. Do podávání IGA projektů se zapojili doktorandi z 8 kateder (celkový počet kateder je 9). Rozsah ročního financování je 105.000–333.000 Kč. Typický závazek je 1–2 články v databázi Scopus, 1 článek v časopise s impakt faktorem, výjimečně článek v impaktovaném časopise s vyšším impakt faktorem a AIS skóre. Postupně roste kvalita předkládaných projektů, i když stále se objevují některé nerealizovatelné. Větší podíl projektů opravdu dosáhne předpokládaných výstupů (Scopus, občas impakt).

Prof. Helísek se optal, zda jsou projekty na kalendářní rok. Doc. Lukeš vysvětlil, že to máme na kalendářní rok vzhledem k financování. Máme definováno, co je třeba mít za publikační výstup. Pokud tam student nedá žádný plánovaný publikační výstup, pak není pravděpodobné, že by projekt dostal. Žadatelé o 100–120 tisíc slibují obvykle jeden Scopus, projekty kolem 150 tisíc jeden impakt.

2. Publikační činnost studentů doktorského studia

Je vidět, že publikační aktivita studentů roste. Doktorandi tvoří pětinu článků v impaktech a polovinu článků ve Scopusu. Doc. Pavelka se dotázal, zda je to propočítáno na jednoho doktoranda poměrově. Doc. Lukeš uvedl, že počet doktorandů lehce klesá, takže vývoj počtu publikací je ještě lepší.

3. Informace o přijímacím řízení na rok 2018/19

Dříve býval druhý termín v září, což působilo jednak administrativní problémy, a jednak další průběžně přicházející zájemci o doktorské studium museli počkat až do dalšího akademického roku, proto byl na fakultě zaveden lednový termín přijímacích zkoušek. Od roku 2019 je tedy přijímáno i do letního semestru.

Doc. Lukeš uvedl, že větší množství prezenčních studentů považuje za dobrý trend, protože mívají více času na studium.

Prof. Blažek poznamenal, že je otázkou, jak se chovat ke kombinovaným studentům, kde neúspěšnost je výrazně vyšší. Dotázal se na plánovanou představu řešení této problematiky. Doc. Lukeš, že pokud to nevádí, bude se tomu věnovat v samostatném bodu dnešního programu (bod 8).

Prof. Nový se zeptal na podíl cizojazyčných doktorandů. Doc. Lukeš odpověděl, že to jsou ti v programech PEME a EKE a že se jich dohromady zapsalo do akademického roku 2018/2019 pět z celkových čtrnácti zapsaných studentů. Do akademického roku 2019/2019 žádný, v českém jazyce se zapsalo šest doktorandů.

Doc. Pavelka uvedl, že stipendia jsou stále nízká, takže si i prezenční studenti musí přivydělávat. A když doktorandi pracují, kvalita doktorského studia zase klesá. Doc. Lukeš uvedl, že na západě je běžné, že katedra podporuje doktorandy pomocí projektů, které má. Ale to je třeba řešit dlouhodobě.

Prof. Helísek se dotázal, v jaké výši doktorandi dostávají stipendium. Doc. Lukeš sdělil, že v prvním ročníku obdrží deset tisíc, v druhém a třetím také, pokud plní povinnosti dle Opatření děkana, jinak osm tisíc. V průměru dostáváme na doktoranda

dvanáct a půl tisíce. To, co zbývá, se rozděluje dle publikační činnosti, nebo hodnocení aktivit vedoucími kateder.

4. Obhajoby disertačních prací

V loňském roce úspěšně obhájilo 8 studentů. Obhajob bylo méně, protože někteří přerušili před koncem studia. Jak je vidět i z této tabulky, více dostudovávají prezenční, přestože historicky jsme mívali více kombinovaných. Očekává se, že v letošním roce bude obhajovat více studentů, ca. kolem patnácti, jako před dvěma roky.

5. Počty studentů

Doc. Lukeš uvedl, že též očekává větší neúspěšnost studentů, protože v loňském roce bylo vyřazeno výrazně méně než v dřívějších letech, takže pravděpodobně přerušili studium a někteří už znovu nenastoupí.

6. Změna článků nutných pro disertaci

Na základě diskuse před několika lety vzniklo usnesení, že doktorand musí být jediným autorem minimálně tří článků, z nichž je složena disertační práce. U habilitační práce stačí být jediným autorem alespoň u dvou článků, takže úplně nedává smysl chtít toho po doktorandech více. V tomto pojetí nutí Opatření děkana doktorandy, aby byli jedinými autory i za cenu toho, že budou publikovat v horších časopisech. Členům oborové rady bylo předloženo nové znění.

Prof. Pilková řekla, že souhlasí s uvedeným zněním, protože je považuje za logické.

Prof. Helísek se dotázal, jak často je tato možnost využívána. Doc. Lukeš uvedl, že zatím spíše výjimečně, ale se vzrůstajícím trendem.

Prof. Fuchs uvedl, že s nápadem souhlasí. V praxi se ale setkává s tím, že jsou publikovány tři různorodé články, které ale nejsou uceleným výzkumem problematiky.

Prof. Nový doplnil, že si doktorandi často myslí, že výzkumná studie se rovná disertační práci, ale uniká jim širší uchopení tématu. Věnují se pouze výzkumu. Mělo by být nějak zpřesněno to, že by články spolu měly více souviset.

Prof. Fuchs poukázal na to, že je pro komise někdy nesrozumitelné, jak ty články spolu souvisí. Pokud doktorand není schopen napsat pořádný komentář poukazující na spojitost jednotlivých článků s tématem a řešením výzkumné otázky.

Prof. Blažek doplnil, že z jeho zkušenosti ví, že obhajoba habilitační práce byla častěji neúspěšná, pokud byla habilitační práce předkládána formou článků.

Doc. Pavelka uvedl, že je pro oponenty problematické chtít po doktorandovi, aby něco předělal v článku. Prof. Nový reagoval, že po předložení práce složené z článků k malé obhajobě, i nadále zůstává možnost předělat ji na disertační práci, aby bylo vyhověno připomínkám. Doc. Lukeš uvedl, že to se může stát především v případě publikací v nepřilíš kvalitních časopisech. Dodal, že většina škol ve světě má disertaci v člancích, záleží nicméně na národních specifikách. Prof. Fuchs doplnil, že to považuje za vhodné a zjednodušující doktorandům práci.

Prof. Blažek uvedl, že tento koncept vznikl spíše na základě přírodních věd, zatímco humanitní vědci píší zejména knihy, měli by se uceleněji zabývat tématem. Disertační práce by měla být zastřešující dílo – ať už v podobě knihy, nebo díky komentáři.

Při hlasování byli všichni pro novou verzi v následujícím znění:

“Za disertační práci může být uznán i soubor minimálně 3 spolu souvisejících vědeckých článků k danému tématu již uveřejněných nebo přijatých do tisku v recenzovaných časopisech evidovaných v Social Science Citation Index nebo SCOPUS, který student opatří uceleným úvodem do problematiky a sjednocujícím komentářem. Student musí být jediným autorem alespoň jednoho z těchto článků. Zároveň součet autorských podílů musí být roven alespoň 3. Pokud některé články ještě nebyly publikovány, ale byly již přijaty k tisku, musí doktorand před odevzdáním disertační práce k obhajobě doložit u takových článků přijetí k tisku.”

7. Přípravovaný program

Prof. Nový na úvod řekl, že nám 31. 12. 2024 končí akreditace obou programů doktorského studia (tzn. nyní je poslední rok, kdy dává smysl, aby do těchto programů nastoupili noví studenti), proto se vytváří jejich nová podoba a to jediný program – to má návaznost též na program Management na magisterském stupni studia. Doc. Lukeš uvedl, že zatím v podpoře doktorandů vyučovanými předměty nejsme příliš úspěšní a představil nový koncept.

První tři předměty budou přednášeny, zatímco katedrální by měly být realizovány více individuální formou. Předpokládá se, že fakultní povinné a povinně

volitelné předměty budou přednášeny formou blokové výuky, z velké části v anglickém jazyce.

K dalším požadovaným výstupům bude patřit absolvování dvou kolokvií, měsíční zahraniční výzkumná stáž, absolvování státní doktorské zkoušky a malé a velké obhajoby.

Nově bude studium akreditováno na čtyři roky, což vychází z rozhodnutí celé Vysoké školy ekonomické v Praze.

Povinnost učit byla zařazena až do druhého ročníku. Před tím budou muset doktorandi projít kurzem pedagogického minima.

Kromě tohoto musí studenti získat minimálně sto bodů. Maximálně padesát bodů mohou získat z toho, co jim pomáhá (**drivers**) – např. absolvovat jiný užitečný doktorandský předmět, aktivní účast na research clubu, získaný projekt či smluvní výzkum. Minimálně padesát bodů musí získat za publikační činnost.

Mgr. Čáp se zeptal, zda musí být výuka nutně na VŠE? Doc. Lukeš uvedl, že ano a že se domnívá, že to je legitimní požadavek vzhledem k pobíranému stipendiu.

Prof. Pilková doplnila, že u nich mají zkušenost s tím, že mladí lidé nereagují dobře na slovo „management“. Raději používají výraz „podnikání“. Prof. Nový uvedl, že jsme spíš v opačném tlaku akreditacemi – máme se soustředit na klíčové téma, kterým je management. Doc. Lukeš uvedl, že v cizině se analogické školy pojmenovávají School of Management nebo Business School a Fakulta podnikohospodářská se svým zaměřením nachází někde uprostřed.

Prof. Helísek se dotázal, jestli existuje nějaký marketingový průzkum toho, jaký bude zájem o tento program. Prof. Nový odpověděl, že místo udržování několika programů, je lepší mít jeden a díky větvení by mělo dojít k uspokojení požadavků i ekonomicky smýšlejících studentů. Dále se dotázal, co je to Manažerská ekonomie a požádal o promítnutí sylabu. Doc. Pavelka odpověděl, že se jedná o aplikovanou mikroekonomii společně s makroekonomií. Jedná se především o ekonomický růst, nezaměstnanost a jejich vliv na fungování firem a dále o aplikačně zaměřenou mikroekonomii.

Prof. Blažek uvedl, že tuto myšlenku velmi podporuje. U nich v Brně je management vnímán kladně. Při překlápění oborů na programy se integrace určitě očekávala. Prof. Nový uvedl, že Katedra mikroekonomie byla transformována na Katedru manažerské ekonomie, aby bylo zjevné, že je plnohodnotnou součástí fakulty. Doc. Pavelka doplnil, že se mění i struktura předmětů na navazujícím studiu tak, aby

studentům ukázali, jak se dá teorie aplikovat. Makroekonomie bude doplněna o praktičtější cvičení (dosud byly pouze přednášky). Obtížnější je to v tom, že podniky nechtějí dávat svoje data – např. reakce poptávky na změnu ceny.

8. Profesní doktorát DBA

Vychází se z toho, že některé katedry byly potěšeny zájmem uchazečů z praxe o kombinované studium. Jenže tito studenti obvykle obtížně plnili stanovená kritéria v rámci Ph.D. studia.

DBA má podobné požadavky jako Ph.D. co se týče výzkumné činnosti, ale řeší komplexní byznysový problém. Jsou tam podobné nároky na metodologii, ale menší nároky na publikační činnost a přínos pro teorii. Předpokládá se, že studenti budou absolvovat stejné předměty, ale nemuseli by publikovat v impaktovaných časopisech. Mohl by je zajímat spíše smluvní výzkum, než základní. Otázkou je, zda je DBA v našem prostředí natolik přitažlivé, abychom měli například deset studentů ročně. Jelikož není toto studium státem uznané, museli by si ho studenti platit. Na závěr prezentace se doc. Lukeš dotázal, zda se na ostatních univerzitách také uvažuje o profesním doktorátu.

Prof. Blažek uvedl, že na Masarykově univerzitě v Brně o tom uvažují. Doc. Pavelka řekl, že bude třeba dát více peněz do marketingu. Domnívá se, že je to správný přístup, protože podle našich kritérií odvádějí praktičtěji zaměřeni doktorandi kvalitní práci, ale mají problém dokončit klasický doktorát.

Doc. Lukeš dodal, že je třeba vyřešit cílení na český vs. zahraniční trh.

Ing. Lochman se dotázal, co nás na tuto myšlenku přivedlo? Doc. Lukeš řekl, že s klasickým studiem někteří doktorandi výrazně bojují. Leckdy je to vidět už při přijímacím řízení. Pak je otázkou, jestli dát dotyčnému šanci, když je třeba jen desetiprocentní šance, že studium dokončí. V zahraničí se za DBA studium účtuje šedesát tisíc eur za tři roky (Grenoble). Ing. Lochman se domnívá, že zvládnout studium Ph.D. v kombinované formě je možné, pokud má doktorand o studium zájem.

Prof. Blažek se dotázal, zda je možné ucházet se o docenturu po získání DBA. Doc. Lukeš uvedl, že ne.

Ing. Lochman se dotázal, jak náročné by to bylo pro fakultu nákladově. Doc. Lukeš uvedl, že by takový student měl dva konzultanty – ze školy i z byznysu. Ne všechna témata bychom byli schopni pokrýt interními silami. Prof. Nový doplnil, že nákladově by se to nemělo nijak výrazně projevit. Ing. Lochman uvedl, že tento nápad

považuje za dobrý vzhledem k tomu, že fakulta má určitou základnu ve studentech MBA.

Doc. Lukeš poděkoval za pozornost.

Praha 27. 5. 2019

Zapsal: Ing. Adriana Válková, Ph.D.

Schválil: doc. Ing. Mgr. Martin Lukeš, Ph.D.